

ПОМИЛКИ В ОБОВ'ЯЗКОВИХ РЕКВІЗИТАХ ПОДАТКОВОЇ НАКЛАДНОЇ: ЯКА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ПРОЦЕДУРА ЗАСТОСУВАННЯ

Такого роду питання періодично виникають у всіх платників ПДВ. Бо які б ми не були досвідчені, але помилки роблять усі. І їх доводиться потім виправляти. Наказом Мінфіну від 23.05.2016 р. № 498 було внесено зміни до Порядку направлення ППР¹ і було затверджено форму ППР щодо штрафів за помилки в обов'язкових реквізитах податкових накладних (ПН). І тепер процедура притягнення стала зрозумілою, але не такою вже й безпроблемною...

Який розмір штрафів за помилки в обов'язкових реквізитах податкових накладних?

Згідно пп. 120^{1.4} Податкового кодексу України (далі – ПКУ) за помилки в обов'язкових реквізитах податкової накладної, виявлених контролюючим органом за результатами документальної позапланової виїзної перевірки, проведеної за заявою покупця, до продавця товарів/послуг буде застосовано **штраф в розмірі 170 гривень із зобов'язанням виправити такі помилки.**

Нагадаємо, що перелік обов'язкових реквізитів ПН наведено у п. 201.1 ПКУ.

Таким чином ми маємо розуміння, що до продавця застосують первинний штраф (170 грн – незалежно від суми ПДВ в накладній) і змусять виправляти помилки. Наступний етап впливу на нього включиться, якщо так ПДВшник не виправить помилки.

В тому ж пп. 120^{1.4} ПКУ зазначено, що невиконання узгодженого ППР (узгодженими воно стане після спливу строку на його оскарження) потягне цілу лінійку штрафів, залежно від терміну невиконання (див. Таблицю 1).

Таблиця 1

Розмір штрафів за невиконання узгодженого ППР щодо виправлення помилок в обов'язкових реквізитах податкових накладних

Строк затримки виконання ППР, календарних днів	Розмір штрафу, % від суми ПДВ, зазначеної в ПН
до 15 к.д.	10 %
від 16 до 30 к.д.	20%
від 31 до 60 к.д.	30%
від 61 до 90 к.д.	40%
від 91 до 120 к.д.	50%
від 121 до 150 к.д.	60%
від 151 до 180 к.д.	70%
після спливу 181 календарного дня	100%

Умови для застосування відповідальності за помилки в обов'язкових реквізитах ПН

Ось тут насправді і існує розбіжність, про яку варто знати платникам ПДВ.

Якщо уважно читати пп. 120^{1.4} ПКУ, то з нього зрозуміло, що штрафи за помилки в реквізитах ПН застосовують при дотриманні таких умов:

- 1) помилки виявлені контролюючим органом за результатами документальної позапланової виїзної перевірки;
- 2) така позапланова перевірка проведена за заявою покупця.

Такий логічний зв'язок формує очевидний висновок: поки не проведено виїзної перевірки, доти не може бути й мови про застосування штрафів за помилки в обов'язкових реквізитах ПН згідно пп. 120^{1.4} ПКУ.

¹ Порядок надіслання контролюючими органами податкових повідомлень-рішень платникам податків, затверджений Наказом Мінфіну України від 28.12.2015 р. № 1204 (тут і далі — Наказ про направлення ППР)

А важливо це тому, що у новій формі ППР, затвердженого саме для таких видів порушень, зазначено, що повідомлення-рішення складається на підставі «акта *та/або* за даними Єдиного реєстру податкових накладних». Ми припускаємо, що фіскальні органи будуть іти саме по такому шляху роботи із тими, хто помилився. Однак ще раз повторимо, що ПКУ дозволяє застосовувати такі штрафи виключно за результатами документальної позапланової перевірки. Штрафувати платників ПДВ виключно на підставі заяви контрагента та інформації з ЄРПН податківці не мають права.

Процедурні питання застосування штрафу за помилки в обов'язкових реквізитах ПН

Перший нюанс стосується не всіх платників ПДВ, але досить значної їх кількості. Пунктом 3 розд. II Прикінцевих положень Закону № 71-VIII² встановлено, що у 2015 та 2016 роках перевірки підприємств, установ та організацій, фізичних осіб - підприємців з обсягом доходу до 20 мільйонів гривень за попередній календарний рік контролюючими органами здійснюються виключно з дозволу КМУ, за заявкою суб'єкта господарювання щодо його перевірки, згідно з рішенням суду або згідно з вимогами Кримінального процесуального кодексу України.

Зазначене обмеження не поширюється:

з 1 січня 2015 року — на перевірки суб'єктів господарювання, що ввозять на митну територію України та/або виробляють та/або реалізують підакцизні товари, на перевірки дотримання норм законодавства з питань наявності ліцензій, повноти нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб, єдиного соціального внеску, відшкодування податку на додану вартість;

з 1 липня 2015 року — на перевірки платників єдиного податку другої і третьої (фізичні особи - підприємці) груп, крім тих, які здійснюють діяльність на ринках, продаж товарів у дрібнороздрібній торговельній мережі через засоби пересувної мережі, за винятком платників єдиного податку, визначених у п. 27 підр. 10 розд. XX "Перехідні положення" ПКУ, з питань дотримання порядку застосування реєстраторів розрахункових операцій.

Тож можливість проведення позапланових документальних перевірок на сьогодні під сумнівом.

Другий нюанс – колізія між п.201.10 та пп.78.1.9 ПКУ.

У п.201.10 ПКУ зазначено, що фіскальні органи мають провести документальну позапланову перевірку протягом 15 календарних днів з дня надходження заяви із скаргою. Тоді як пп.78.1.9 ПКУ стверджує, що документальна позапланова перевірка відбувається якщо щодо платника ПДВ подано скаргу про допущення продавцем товарів/послуг помилок при зазначенні обов'язкових реквізитів ПН, але «у разі ненадання таким платником податків пояснень та документального підтвердження на письмовий запит контролюючого органу, в якому зазначається інформація зі скарги». Формально виходить, що в рамках відведених 15 календарних днів на перевірку за отриманою скаргою контрагента, фіскальні органи мають встигнути ще направити запит платнику-порушнику. Це фізично зробити навряд чи вдасться, а значить як не крути якусь із норм буде порушено.

Полемічним залишається і питання: а якщо платник надав пояснення за змістом скарги на нього – це знімає можливість проведення позапланової перевірки? Одним словом неузгодженість норм тут налице. І це дає можливість експертам робити висновок, що без направлення запиту по заяві-скарзі фіскали не можуть провести перевірку і відповідно оштрафувати платника.

---

² Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12. 2014 р. № 71-VIII

Третє. Штрафи за помилки в обов'язкових реквізитах стосуються тільки ПН, складених з 01.01.2016 року. У 2015 році за помилки в обов'язкових реквізитах штрафів не застосовували і зараз не можуть застосувати до старих ПН, оскільки закон не має зворотної дії в часі.

Петро КРИЧУН, к.е.н., MBA, CFO групи компаній, бізнес-консультант

Інформація підготовлена за підтримки Кричун П.М.
та консалтингової компанії [TCG CONSULTING](http://TCGCONSULTING.com.ua)
(власники видання «Справжня Бухгалтерська Газета»
та сайту buhgazeta.com.ua)